

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Геолого-географічний факультет
Кафедра фізичної географії, природокористування і геоінформаційних технологій.

Силабус курсу

"Глобальні виклики"

Обсяг	Загальна кількість: кредитів 3; годин - 90; залікових модулів - 3; змістовних модулів - 3
Семестр, Рік	1/1 магістри (першого року навчання)
Дні, Час, Місце	за розкладом занять
Викладач (і)	Стоян Олександр Олександрович; кандидат географічних наук; доцент кафедри фізичної географії природокористування та геоінформаційних технологій
Контактний телефон	0677279321
Е-mail:	physgeo_onu@ukr.net ; stoyan5691@gmail.com
Робоче місце	кафедра фізичної географії, природокористування та ГІС
Консультації	очні консультації: понеділок з 14.00-16.00 <i>Онлайн-консультації</i> : Ідентифікатор конференції: 992 431 2960 Код доступу: 5qhn1A

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами:

e-mail: physgeo_onu@ukr.net, ugeocoast@gmail.com

Google Клас

ZOOM

Viber

телефон: 0677279321

аудиторія: за розкладом

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є ситуація з котрою стикнулось людство: з великими системними фінансовими кризами, кризами водопостачання, розповсюдженням зброї масового ураження, невдачами в пристосуванні до кліматичних змін та іншими негараздами, які в сукупності утворюють глобальні проблеми сучасності.

Пре реквізити курсу: базовими для викладання лекційного матеріалу та проведення практичні занять курсу «Глобальні виклики» є теоретичні та практичні знання, отримані студентами під час вивчення наступних дисциплін: «Менеджмент природокористування», «Геоморфологія», «Гідрологія», «Ландшафтознавство», «Метеорологія», «Методи фізико-географічних досліджень», «Інформаційні системи і технології».

Мета – формування у здобувачів вищої освіти системи знань про географічні закономірності глобальних природних та соціальних викликів і їх вплив на природне середовище та розвиток людства.

Завдання: опанувати визначення і інтерпретацію понять глобальних викликів, ризиків та феномену глобалізації;

- дослідити взаємопов'язані процеси в географічній оболонці, соціально-економічні та геополітичні процеси і явища в контексті глобальних викликів;
- розкрити сутність методів аналізу і класифікації глобальних викликів;
- розглянути географічні аспекти подолання глобальних природно-соціальних викликів сучасності і адаптації до них;
- проаналізувати актуальні проблеми глобальних перетворень природи та світового соціуму, місце в цих процесах України.

Очікувані результати навчання. В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати: визначення, сутність та відмінності глобальних викликів, ризиків та глобалізації;

- види сучасних глобальних викликів;
- методи аналізу глобальних викликів

вміти: досліджувати глобальні процеси в географічній оболонці та суспільстві в контексті глобальних викликів;

- класифікувати глобальні виклики;
- проводити комплексний географічний аналіз, прогнозувати, розробляти і застосовувати технічні та адаптивні механізми відповіді глобальним викликам.

ОПИС КУРСУ

Лекцій (18 год.), практичних занять (12 год.), самостійної роботи студентів (60 год.).

Форми і методи навчання

Методи навчання:

Основна підготовка студентів здійснюється на лекційних та практичних заняттях, але у значній мірі покладається і на самостійне вивчення предмета здобувачами вищої освіти під час семестру. При викладанні дисципліни використовуються методи навчання: словесні – лекції; пояснювально-ілюстративні; застосування картографічних матеріалів, ілюстрацій, презентації. Практичні та лабораторні роботи, постановка і розв'язання прикладних завдань передбачених курсом. Методи дистанційного навчання – викладання дисципліни на відстані від викладача за допомогою інформаційних технологій (Zoom, інструментів Google). Інноваційні методи навчання – компетентнісний. Заняття на основі інформаційно комунікаційних технологій.

Перелік тем (загальні блоки)

Змістовий модуль 1. Глобальні виклики і методологія дослідження.

Тема 1. Глобальні виклики, ризики, глобалізація та анти глобалізація: передумови виникнення та філософія глобальних викликів; сутність та інтерпретації понять глобальні виклики, ризики; феномен глобалізації та анти глобалізації; ознаки та тенденції глобалізаційних процесів;

Тема 2. Методологія дослідження глобальних викликів: теоретичні підходи до аналізу глобалізаційних процесів; глобальні проблеми природи та людства; часові межі глобальних викликів; основні проблеми глобальних викликів.

Змістовий модуль 2. Проблеми сучасності і природоохоронна діяльність.

Тема 3. Охорона природи, забруднення довкілля та антропогенний фактор в контексті глобалізаційних викликів: міжнародна природоохоронна діяльність; головні міжнародні природоохоронні конвенції, механізми забезпечення міжнародно-правової охорони; всесвітня глобальна мережа біосферних резерватів; охорона геосфер (повітря, вод, біоти та ін.); забруднення довкілля; хімічна екологія (забруднення, забруднювачі, хімічні отруюючі речовини; викиди та відходи, утилізація відходів та небезпечних речовин); кліматичні виклики (глобальне потепління, забруднення); стан ґрунтів; Світовий океан збереження біорізноманіття; ландшафтне різноманіття; природні ресурси та їх експлуатація.

Тема 4. Глобальні виклики соціальної сфери: суспільство ризику; урбанізація;

трудова зайнятість; міграція, еміграція; бідність; насильство в суспільстві (тероризм, торгівля людьми та рабство, викрадення); релігії ХХІ сторіччя; соціально небезпечні хвороби та пандемії; продовольча безпека.

Змістовий модуль 3. Глобальні виклики і міжнародна співпраця.

Тема 5. Політичні та економічні аспекти глобальних викликів в сучасному світі:

моделі політичного та економічного розвитку; міжнародні установи та організації - історія їх виникнення, структура та діяльність; діяльність ООН у контексті глобальних викликів; глобальна економіка та міжнародний розподіл праці, економічні стратегії розвитку розвинутих країн; світова організація торгівлі (СОТ) та інструменти регулювання міжнародної торгівлі; обіг радіоактивних, небезпечних хімічних і біологічних товарів і технологій, функції держави в умовах глобалізації; «голуба» економіка; сертифікація; санкційна політика.

Тема 6. Глобальні виклики - географічний прогноз, альтернатива, практичні рішення: інновації в сферах освіти, науки та техніки; клонування; транс гендерні організми; нанотехнології; високоточна зброя, зброя масового знищення; інформаційні технології, віртуальне середовище, штучний інтелект; соціальні мережі, Інтернет; енергозбереження та альтернативна енергетика; виклики в сфері освіти; дистанційна форма освіти.

Рекомендована література

Основна

1. Глобальні проблеми сучасності : підручник / за ред. В. С. Бакірова, А. П. Голікова, О. А. Довгаль, В. А. Пересадько, В. І. Сідорова. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. 632 с.
2. Гудзяляк І. Географія населення: навч. Посібник. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2019. 256 с.
3. Зінченко В. В. Глобалізація і глобалістика: Навчальний посібник. Львів: «Новий Світ-2000», 2020. 428 с.
4. Лукашевич В. М. Глобалістика: навч. посібник. Львів: Новий Світ 2000, 2020. 440 с.

Додаткова

1. Бжезінський З. Велика шахівниця. Львів; Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2000. 236 с.
2. Гура В. Л., Берданова О. В. Глобалізаційні виклики: навчально-методичний комплекс для здобувачів спец. 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», ступінь вищої освіти «Магістр», освітньо-професійна програма «Економічна безпека підприємництва», заочна форма навчання. К.: «ЦП Компринт», 2021, 31 с.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Всесвітня метеорологічна організація: веб сайт. URL: <https://public.wmo.int/>
2. Світова організація торгівлі (COT): веб сайт. URL: <https://www.wto.org/>.
3. Продовольча та сільськогосподарська організація Об'єднаних націй: веб сайт. URL: <https://www.fao.org/>
4. Українське представництво Організації Об'єднаних Націй: веб сайт. URL: <https://ukraine.un.org/>

ОЛІТИКА КУРСУ

ПОЛІТИКА КУРСУ визначається нормативними документами/ Положеннями, які є чинними в ОНУ імені І. І. Мечникова

- Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин

(наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Підсумковий контроль за дисципліною – іспит. Допуск до іспиту отримує студент, який виконав усі обов'язкові види робіт, які передбачаються навчальною програмою дисципліни та під час опанування дисципліни набрав 60 і більше балів.

Для студентів, які набрали впродовж семестру сумарно меншу кількість балів, ніж мінімум для заліку (60) допускається написання реферату за темами лекційних, практичних занять чи самостійної роботи, за які отримана незадовільна оцінка, або перескладання МК, за яку отримана незадовільна оцінка.

Самостійна робота студентів.

- самостійне поглиблене вивчення викладених тем;
- самостійне вивчення зазначеного переліку тем;
- розробка індивідуального навчально-дослідницького завдання.

Самостійна робота (СР) виконується студентами індивідуально, систематично, впродовж всього часу викладання дисципліни. Питання з тем, що відведені на самостійне вивчення, включені до контрольних заходів.

Контроль самостійної роботи студентів: перевірка конспектів та звітів, контрольні роботи, доповіді.

Поточний та періодичний контроль			Підсумковий контроль (залік)	Сума балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3		
22	20	18	40	100

В якості самостійної роботи здобувач може пройти професійні курси/тренінги, професійне стажування, онлайн-курси, громадянську освіту, отримати відповідний сертифікат на освітніх платформах, що може бути зараховано як періодичний, поточний та фрагмент підсумкового контролю. Пропонуються до розгляду такі курси, які можуть бути визнані як періодичний, поточний контроль та/або бонусні бали (за бажанням здобувача): PROMETHEUS Добробут планети: що має знати й може вміти кожен Навчіться ефективним способам захисту довкілля та сталого розвитку в сучасних умовах! Курс «Добробут планети: що має знати й може вміти кожен» надасть вам ключові знання про екологічні виклики сьогодення та практичні інструменти їх подолання. <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/planet-wellbeing-knowledge/> PROMETHEUS Європейський зелений курс (ЄЗК) та Україна. Розберіться з євроінтеграцією: курс «Європейський зелений курс (ЄЗК) та Україна» допоможе вам зрозуміти, як ЄЗК впливає на політику та реформи в Україні та які можливості відкриває для її майбутнього в ЄС.

<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/egd-and-ukraine/>

PISA: природничо-наукова грамотність. Цей курс допоможе українським педагогам розібратися, які тренди міжнародного порівняльного дослідження

PISA мають вплинути на зміни в освіті на рівні навчання біології та інших природничих дисциплін в основній школі. <https://naurok.com.ua/learn/pisa-prirodniccho-naukova-gramotnist-8>

Здобувач може самостійно обрати ресурси, які будуть відповідати навчальній дисципліні. Для зарахування в якості періодичного, поточного або фрагмента підсумкового контролю здобувач має подати документ, що підтверджує неформальну освіту, програму, зробити опис компетентностей та результатів навчання, сформованих під час неформальної освіти.

Викладач залишає за собою право перевірити сформованість перелічених компетентностей та результатів навчання». У разі наявності сертифікату про проходження тренінгу на кожен сертифікат налічується 5 балів за один кредит пройденого курсу.